

Rob Kole

Hekkenwerk of Gekkenwerk? (4)

Omdat enkele opmerkingen van Loes Hartog volgens mij gebaseerd zijn op misverstanden, wil ik graag op haar stuk reageren. Op de drie voorlichtingsavonden die het GNR over de invoering van het begrazingsplan heeft georganiseerd, zijn enkele leden en bestuursleden van de Vogelwerkgroep aanwezig geweest. Tijdens die avonden is echter géén officieel standpunt namens de Vogelwerkgroep verkondigd over het plan. Dat kon ook niet, want het bestuur was pas twee dagen voor de eerste voorlichtingsavond op de hoogte gesteld en er was dus nauwelijks tijd voor overleg geweest. Er zijn dus ook beslist géén uitspraken gedaan namens alle leden van de Vogelwerkgroep! Wel hebben enkele leden er, desgevraagd, een toelichting gegeven naar aanleiding van vragen of opmerkingen die betrekking hadden op resultaten en conclusies van de inventarisaties die zijn uitgevoerd in de heidegebieden. Uiteraard hebben zij daarbij ook

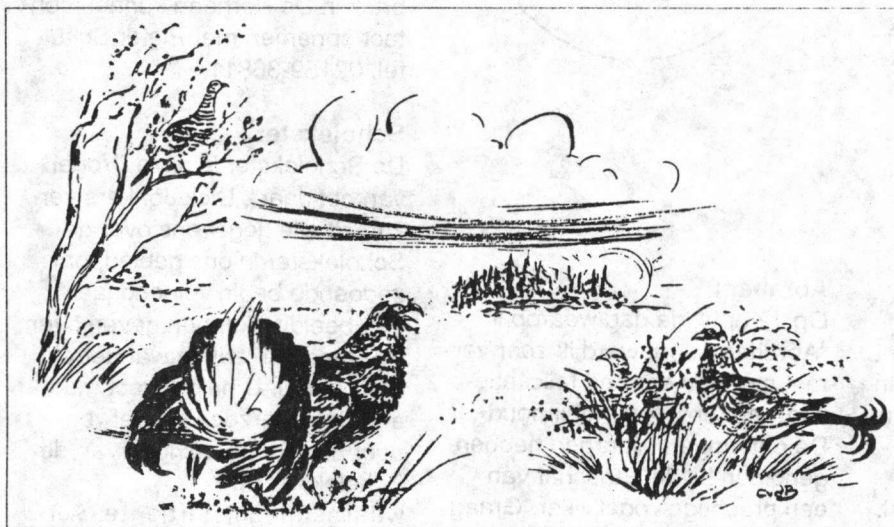
aangegeven hoe groot het belang van open landschapstypen is voor de 'heidevogelsoorten'.

Natuurlijk zijn de meeste vogelsoorten die we nu nog op de heiden kunnen aantreffen heus niet direct verdwenen als de vergrassing nog ernstiger vormen aan zal nemen. Of het GNR dat proces overigens voldoende zal kunnen tegenhouden is, ook met het nieuwe beleid, nog maar de vraag. Wel kan men gemakkelijk inzien dat de meeste soorten die broeden in de open delen geheel zullen verdwijnen als de heidevelden geheel 'verbost' zouden raken. In dat geval zou het Gooi zeker een aantal vogelsoorten definitief kwijt raken.

Dat de vergrassing snel toeneemt dat zien we allemaal. Ik denk dat we het daarover wel eens zijn. Mogelijke oorzaken daarvan worden al jaren onderzocht en zijn inmiddels dan ook vrij goed bekend. Ook is de laat-

ste jaren steeds duidelijker geworden dat dit proces zeer moeilijk te stoppen laat staan om te keren is. Een belangrijke oorzaak is de verzuring door aanvoer van ongewenste stoffen uit onze atmosfeer. Inderdaad is het niet terecht de honden de schuld te geven van de problemen op de heide, zoals blijkbaar ten onrechte is gesuggereerd in de vorige Korhaan. Rob Kloosterman is zelf achteraf ook niet zo gelukkig met een aantal formuleringen in dat artikel en zou het zeker niet meer zo schrijven. Het was deels op enkele 'mis-communicaties' gebaseerd. Dat dat artikel niet het enige en uitsluitende standpunt van onze Vogelwerkgroep verkondigt, kun je ook duidelijk zien in deze Korhaan, waarin verschillende meningen voor mij aan bod zijn geweest.

Aan alle tot nu toe gehanteerde methoden (plaggen, branden en maaien) zitten nadelen en deze zijn op lange termijn onvoldoende of onbetaalbaar. Door ook van begrazers gebruik te gaan maken, kan over langere termijn een open gebied in stand worden gehouden. Pas hiermee komen we op een punt waar verschillende meningen tegenover elkaar komen te staan. De vraag is immers of we de heiden wel in stand moeten houden en, zo ja, in welke vorm. Zoals het nu is? Of zoals het jaren terug als cultuur-

Verleden tijd: Een hekloze heide met een bolderende Korhaan

landschap was ontstaan? Tot welke grens mag het gras en het bos nog verder ontwikkelen? Het antwoord is niet eenvoudig en het is onmogelijk daarover een eensgezinde mening te krijgen. Ook bij het GNR worden de nadelen van begrazing erkent en men is ook daar niet blij met hekken en borden. Wel is men van mening dat het heel jammer is als er helemaal geen Gooise heiden meer over zouden blijven, omdat alles dichtgegroeid is. Terecht stelt het GNR dat er in het Gooi al bossen genoeg zijn. Ook de rijksoverheid is van mening dat het van belang is dat er zoveel mogelijk overblijft van de schamele restanten heide in het Gooi. Het GNR was dan ook verplicht maatregelen te nemen

om dat te bevorderen. Ja, er zijn gelukkig nog Roodborsttapuiten en Veldleeuweriken te horen op de heide en het is waar dat die soorten het gras niet schuwen, maar het is wel zeker dat hun zang verdwenen zal zijn als er alleen maar bossen over zijn. Bovendien, waar moeten de mensen die van het open landschap houden dan hun hond uitlaten? In de Eempolders soms? Dat er hekken zullen komen vind ook ik erg jammer. Ik ken ook niemand die daar echt blij mee is. Indien men echter kiest voor begrazing, is dat, helaas, een noodzakelijk kwaad.

Ook nu besloten is om er begrazing in te voeren, is het niet terecht te stellen dat daar

mee de Bussumer- en Westerheide een 'speelveld voor biologen en vogeltjeskijkers' zullen worden. Het is immers juist de bedoeling deze gebieden zo goed mogelijk open te houden. De enige beperking is dat honden er voortaan aan de lijn gehouden zullen moeten worden, maar iedereen blijft er welkom. Angst dat men in de toekomst nog slechts een enkele eenzame wandelaar zal zien rondwalen op de 'grote stille heide' lijkt, gezien de drukte die men regelmatig kan zien op de Zuiderheide en op de Tafelbergheide, dan ook voorlopig nog geheel ongegrond.